

Strategisk plan for NORSØK 2021-2024

Vedtatt i styremøte 10.02.2021

Innhold

1. Innledning	2
2. Definisjoner	2
Økologisk landbruk	2
Bærekraftig utvikling	3
Bærekraftig bruk av energi	3
3. Rammevilkår	4
Finansiering	4
Nasjonale føringer og finansieringsmuligheter	4
Internasjonale finansieringsmuligheter	5
Styrke for framtida	5
Fasiliteter til forskning og formidling	6
4. Målgrupper	6
5. Faglige satsingsområder	7
6. Strategier for gjennomføring	8
Kompetanse og kapasitet	8
Samarbeid og brukermedvirkning	10
Forskning og innovasjon	10
Kunnskapsutvikling og kommunikasjon	12
Vedlegg 1: Relevante dokument	14

1. Innledning

Strategisk plan for NORSØK skal legge grunnlaget for en felles forståelse av NORSØK sine mål, den skal si noe om hvor organisasjonen er om fire år og hvordan vi kommer dit. Planen er et internt dokument som skal brukes av NORSØK sitt styre og ansatte for å utvikle organisasjonen, gjøre strategiske valg og prioritere faglig aktivitet.

Strategien skal imøtekomme både de behov bøndene har for å bedre sine driftssystemer og sin økonomi, de behovene samfunnet har for en bærekraftig matproduksjon og de forventningene forbrukerne har til økologisk mat og fornybar energi.

NORSØK er et nasjonalt kompetansesenter for økologisk landbruk. **NORSØK sitt hovedmål er å fremme utviklinga av økologisk landbruk.** Det skal vi gjøre gjennom forskning, utviklingsarbeid og formidling. Vår visjon er «*NORSØK-økologisk kunnskap for landbruk og samfunn*». NORSØK skal utvikle og formidle kunnskap til nytte for landbruksnæringa. Arbeidsområdene er økologisk matproduksjon og forbruk, fornybar energi og miljøspørsmål tilknyttet matproduksjon og fornybar energi. Vi skal finne nye løsninger innenfor gjeldende regelverk for økologisk landbruk, og vi skal finne gode, bærekraftige løsninger hvor vi gir innspill om endring av regelverket om det er nødvendig. Videre har NORSØK en viktig rolle ved å bidra til god kunnskapsflyt mellom økologisk landbruk og konvensjonelt landbruk slik at det beste fra begge driftsformer kan tas i bruk for å produsere mer norsk mat på norske ressurser. NORSØK skal bidra til å videreutvikle økologisk landbruk sin «spyspissfunksjon» for å bidra til at hele det norske landbruket blir mer bærekraftig.

Forbruket av økologisk mat er økende både i Norge og andre europeiske land. Interessen for ulike bærekraftige driftsformer øker. NORSØK skal bidra til at utvikling av økologisk landbruk og fornybar energi skal være en viktig del av den framtidige satsingen innen sirkulærøkonomien. Blågrønn satsing er utpekt som det området som skal skape ny vekst i kystområdene. Både kunnskapen til ansatte i NORSØK, vår geografiske beliggenhet og vår prioritering av brukernær forskning gir oss store muligheter til å bidra til nytte for næring og samfunn innenfor disse områdene.

NORSØK disponerer Tingvoll gard som arena for forskning, utvikling og formidling. Tingvoll Økopark og Tingvoll Sol- og bioenergiserter er viktige arenaer for kunnskapsformidling.

NORSØK må videreføre arbeidet med å skape gode samarbeidsrelasjoner til regionale, nasjonale og internasjonale fagmiljø både innen forskning og næring og arbeide for å øke den nasjonale aktiviteten og synligheten. På den måten kan NORSØK bidra til å løse viktige oppgaver for samfunn og næring langt utover hva antall ansatte og egen kompetanse tilsier.

2. Definisjoner

Økologisk landbruk

International Federation of Organic Agriculture Movements, IFOAM – Organics International, har definert økologisk landbruk slik:

«Økologisk landbruk er et produksjonssystem som opprettholder sunne jordsmonn, bærekraftige økosystemer og folks helse. Dette systemet bygger på økologiske prosesser, biologisk mangfold og kretsløp tilpasset lokale forhold, istedenfor å være avhengig av innsatsfaktorer med uheldig effekt. Økologisk landbruk kombinerer tradisjon, innovasjon og vitenskap til gagn for vårt felles miljø, og fremmer rettferdighet og god livskvalitet for alle.»

De internasjonale prinsippene for økologisk landbruk, definert av IFOAM – Organics International

Rettferdighetsprinsippet: Økologisk landbruk skal bygge på relasjoner som sikrer rettferdighet når det gjelder vårt felles miljø og mulighet for livsutfoldelse.

Helseprinsippet: Økologisk landbruk skal opprettholde og fremme helse til jord, planter, dyr, mennesker og jordkloden som en udelelig helhet.

Økologiprinsippet: Økologisk landbruk skal bygge på levende økologiske systemer og kretsløp, arbeide med dem, etterligne dem og hjelpe til å bevare dem.

Varsomhetsprinsippet: Økologisk landbruk skal drives på en ansvarlig og varsom måte for å ta vare på miljøet og beskytte helse og velvære for nåværende og framtidige generasjoner.

Økologisk landbruk er et helhetlig konsept der menneskene er en del av naturen og naturen tillegges en egenverdi. Naturen er dermed ikke bare en ressursbase som menneskene kan benytte seg av. Blant annet vektlegges biologisk mangfold, noe som i seg selv er en faktor som gir økt bærekraft ved å gjøre produksjonssystemene mer robuste. Det økologiske landbruket prøver å bli mest mulig selv bærende ved å arbeide med systemets eget næringsstoffkretsløp.

Bærekraftig utvikling

Økologisk landbruk bygger på prinsippene om bærekraftig utvikling. Bærekraftig utvikling defineres som «Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.» (Kilde: FNs verdenskommisjon for miljø og utvikling rapport Vår felles framtid (1987).

For å kalle en utvikling bærekraftig må alle de tre dimensjonene miljømessige forhold, sosiale forhold og økonomi bli ivaretatt.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030 ([FN-sambandet](#)). Agenda 2030 inneholder 17 mål og 169 delmål som Norge har forpliktet seg til å rapportere på. Bærekraftmålene er utgangspunkt for strategisk planlegging på alle nivå i det offentlige og i stadig flere private bedrifter (for eksempel KMD, 2019).

FNs bærekraftsmål nr. 2 vektlegger at «bærekraftig landbruk» skal fremmes. Dette er utdypet slik under mål 2, delmål 4: «Innen 2030 sikre at det finnes bærekraftige systemer for matproduksjon, og innføre robuste metoder som gir økt produktivitet og produksjon, som bidrar til å opprettholde økosystemene, som styrker evnen til tilpasning til klimaendringer, ekstremvær, tørke, oversvømmelse og andre katastrofer, og som gradvis bedrer arealenes og jordas kvalitet» ([FN-sambandet](#)).

NORSØK vil gjennom hovedmålet om å fremme utviklinga av økologisk landbruk, tilføre viktig og relevant kunnskap og kompetanse for å støtte opp om et bærekraftig landbruk.

Økologisk landbruk har potensiale til å gi et stort bidrag for å oppfylle mange av FNs 17 bærekraftsmål.

Bærekraftig bruk av energi

NORSØK sitt arbeid med fornybar energi er som utgangspunkt også rettet inn mot prinsippene for økologisk landbruk. Innenfor energi brukes ofte energieffektivitet som et mål. Dette begrepet retter seg i hovedsak inn mot effektiv bruk av energi, men favner ikke produksjon og distribusjon.

Energioptimalisering handler om å optimalisere produksjonsprosesser. Det engelske «energy sufficiency» har i større grad likheter med de økologiske prinsippene, da det kan defineres som energibruk, produksjon og distribusjon basert på planetens tålegrenser og lik rett til tilstrekkelig tilgang på energi. Bruk av dette begrepet favner også tilbakeslagseffekter (rebound-effekter), for eksempel en utilsiktet økning i energibruk på bakgrunn av løsning som isolert sett gir økt energieffektivitet.

3. Rammevilkår

Finansiering

NORSØK er en privat stiftelse som er godkjent til å søke finansiering av forskningsprosjekt hos Forskningsrådet og EU. NORSØK mottar ikke basisfinansiering fra Forskningsrådet. NORSØK mottar en årlig støtte fra LMD finansiert over kap. 38 (støtte til organisasjoner mm) post 72 (NORSØK) i statsbudsjettet. Midlene skal gå til utvikling og formidling av kunnskap om produksjon og forbruk av økologisk mat. En liten andel kan gå til forskning. Midlene utgjør ca. 30 % av de årlige inntektene. Leieinntekter utgjør ca. 3 %. De resterende 67 % av inntektene er prosjektinntekter som NORSØK mottar etter søknad på ulike utlysninger. Forskningsdelen av arbeidet i NORSØK er tilnærmet 100 % prosjektfinansiert.

Hovedaktørene NORSØK søker midler hos er Norges forskningsråd, ulike forskningsprogram i EU, Regionalt forskningsfond i Møre og Romsdal, Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og fylkeskommunene (hovedsakelig Møre og Romsdal og Trøndelag).

NORSØK er en attraktiv samarbeidspart og er med i flere prosjekt som andre FoU-institusjoner eier og leder. Organisasjonene har ikke administrativ kapasitet til å lede store EU-prosjekt.

I forskningsprosjekt samarbeider NORSØK med både norske og internasjonale aktører. I innovasjons- og formidlingsprosjektene er samarbeidspartene hovedsakelig norske.

Nasjonale føringer og finansieringsmuligheter

Utlysningene i Norge er i liten grad rettet spesielt mot problemstillinger i økologisk landbruk. Muligheten for NORSØK er å søke om prosjekt som omfatter både konvensjonelt og økologisk landbruk, men som har et klart bærekraftinnhold i problemstillingene.

«Nasjonal strategi for økologisk jordbruk» 2018-2030 ble vedtatt av Stortinget i 2018. NORSØKs aktivitet hører i hovedsak innunder kap. 4, innsatsområde 1 *Kunnskap og kompetanse* i denne strategien, hvor NORSØK kan bidra innenfor området «*forskning, utvikling og innovasjon*» og området «*rådgiving og kompetanseoppbygging*». Strategien påpeker også den «spydspissrollen» som økologisk landbruk skal ha for å utvikle miljøvennlige løsninger som også kan tas i bruk i det konvensjonelle landbruket.

I Norge er det i perioden 2018-2021 utarbeidet en rekke planer og strategier for økt bærekraft innen landbruk, naturforvaltning og fornybar energi. De viktigste er listet opp i kapittel 6. Disse vil være førende for framtidige utlysninger av midler til norske forsknings-, innovasjons- og formidlingsprosjekt.

Dette gir NORSØK gode muligheter til å søke relevante prosjektmidler innenfor NORSØKs prioriterte fagtema.

Utlysning av forsknings- og innovasjonsmidler fra Norges forskningsråd, Regionalt forskningsfond og andre offentlige instanser som f.eks. fylkeskommuner har krav om at en økende andel av finansieringa i prosjekt eid av forskningsinstitusjoner skal komme fra næringslivet. Hver enkelt bonde har ikke økonomi til å delta i forskningsprosjekt. Videre fører sentralisering av landbruksorganisasjoner med egne forskningsavdelinger lokalisert til sentrale Østlandsområdet det vanskelig å få med næringslivet i prosjekt. Løsninger innen bærekraft og miljø krever ofte handling både i det offentlige forvaltningssystem og på ulike politiske nivå før tiltak blir attraktive for næringslivet. Det er derfor naturlig at denne type prosjekt bør ha mindre krav til medfinansiering fra næringa. Dagens praksis tar lite hensyn til dette. I tillegg er det svært hard konkurranse om midler i Norges forskningsråd.

Internasjonale finansieringsmuligheter

Temaer som bærekraft og klimagassutslipp i landbruket, dyrevelferd, sirkulær økonomi, fornybar energi og FN sine 17 bærekraftsmål har stort og økende fokus i det norske og internasjonale samfunnet.

Europakommisjonens store prosjekt, European Green Deal» og den nye jordbruksstrategien «Farm to Fork» gjenspeiles i EUs forsknings- og innovasjonsprogrammet Horizon Europe som starter i 2021.

Utfordringen er at søknadsprosesser er ressurskrevende, konkurransen om midlene er stor og økende. Timeprisene som kan nyttes i EU-søknader er ca. halvparten av timeprisene som kan nyttes i søknader til Norges forskningsråd. Dette blir delvis kompensert ved at Norges forskningsråd gir en institusjon som har fått innvilget et EU-prosjekt en ekstra bevilgning bestemt ut fra hvor mye midler institusjonene mottar fra EU.

Styrke for framtida

NORSØK sin FoU-kompetanse er hovedsakelig innen dyrehelse, dyrevelferd, næringsforsyning til planter, jordhelse, resirkulering av næringsstoff, skadedyr i bærproduksjon, bærekraft i landbruket, ulike driftssystem og produksjon av biogass.

I mer kulturbaserte produksjoner, ulike husdyrproduksjoner og ulike fornybare energikilder har NORSØK kompetanse som er godt egnet til utviklings- og formidlingsoppgaver.

Per 01.01.21 har NORSØK 21 ansatte, herav ni forskere (en med professorkompetanse, fem med doktorgradskompetanse), to stipendiater og seks fagrådgivere og en kommunikasjonsrådgiver. På flere av de prioriterte fagområdene er det få personer som jobber og det enkelte fagmiljø er sårbart. Flere rådgivere og forskere går av med pensjon de nærmeste årene. Administrasjonen er liten og sårbart. Regnskapstjenester og spesialkompetanse innen IKT kjøpes inn.

NORSØK mottar ikke basisbevilgning, dvs. midler som kan brukes til kompetanseoppbygging, vitenskapelig publisering, delfinansiering av stipendiatstillinger og nettverksbygging. Tidligere mottok NORSØK midler fra Møre og Romsdal fylkeskommune som kunne nyttes til dette formålet. Dette er redusert og de midlene vi har mulighet til å få styres mot prosjekt innen blågrønt samarbeid.

NORSØK sin styrke er at vi er en liten organisasjon som tar raske avgjørelser. Organisasjonen har dedikerte medarbeidere med høy faglig kompetanse. NORSØK har en geografisk beliggenhet og kompetanse som gjør oss attraktive for stadig nye institusjoner som beveger seg inn på

landbrukssegmentet innen forskning og innovasjon. God kontakt med næringa bidrar til at NORSØK er gode til å definere praktiske problemstillinger som bringes inn i de ulike prosjektene.

Fasiliteter til forskning og formidling

NORSØK eier Tingvoll gard i Tingvoll kommune på Nordmøre. Jordbruksareal, beite og fjøs er forpakta bort til forpaktere som driver økologisk mjølkeproduksjon. NORSØK leier tilbake dyr, fjøsplass og areal for å gjennomføre forsøk når det er behov for det. Dette er en rimelig måte å skaffe dyr og areal til gjennomføring av ulike prosjekt. I tillegg har NORSØK tilgang til alle data som omhandler gardsdrifta, og kan bruke disse til forskning og formidling.

NORSØK drifter en økologisk demonstrasjonshage som brukes til formidling og enkle forsøk og utprøvinger.

Innen energi har NORSØK eget biogassanlegg basert på husdyrgjødsel, egne fullskala solenergianlegg og tilgang til et lite vannkraftverk, flisfyringsanlegg og undervisningslokale tilrettelagt for undervisning/opplevelser innen fornybar energi og bærekraftig energibruk.

I tilknytning til Tingvoll Økopark eiendom AS, hvor NORSØK er deleier, har NORSØK tilgang til ulike demonstrasjonsanlegg for temaer som kompostering, plantedyrking og dyrevelferd i tillegg til lokaler for kurs og møtevirksomhet.

NORSØK har også tilgang til arealer som er godt tilpassa kurs og andre faglige aktiviteter i bærekraftsenteret som Tingvoll Økopark er i startfasen med å etablere sammen med andre fagmiljø lokalisert på Tingvoll gard.

Ved rekrutering av nye forpaktere i strategiplanperioden skal det gjennomføres en egen prosess på hvordan NORSØK ønsker å bruke gardsdrifta inn i forsknings og formidlingsarbeidet.

NORSØK har god kapasitet på laboratorier til grøvre arbeid og enkle analyser. Mer komplisert analysearbeid blir satt bort til andre.

4. Målgrupper

Forskning, innovasjon og kunnskapsformidling skal rettes mot næringsutøvere og forbrukere og bidra til kunnskap for samfunnet.

Målgruppene for NORSØK sitt arbeid kan deles i 1) de som skal ta i bruk kunnskapen og 2) de som bidrar til at NORSØK skaffer kunnskapen.

Målgrupper for å ta i bruk kunnskapen:

- Gårdbrukere
- Rådgivere i organisasjoner som jobber innen NORSØKS fagfelter
- Samarbeidsorganisasjoner (Økologisk Norge, NLR, Debio, Norsk Mat, andre FoU-institusjoner)
- Valgt og administrativ ledelse i organisasjoner som arbeider innenfor landbruk, mat, fornybar energi og naturforvaltning
- Ansatte i offentlig forvaltning
- Politikere på alle nivå

- Lærere og studenter
- Forbrukere
- Småskala hagebruk

NORSØK skal bidra med FoU til rådgivingstjenesten og næringsutøvere, slik at det på et kunnskapsmessig grunnlag kan etableres en robust og bærekraftig økologisk produksjon og forbruk av økologisk mat og bruk av fornybar energi.

Metoder som utvikles innen økologisk produksjon kan ha positiv overføringsverdi til resten av næringa. NORSØK skal bidra med FoU slik at kunnskap som utvikles og tas i bruk innen økologisk produksjon, også blir kjent og tilgjengelig for konvensjonell produksjon. NORSØK skal også bidra til at ny og relevant kunnskap som utvikles i det konvensjonelle landbruk blir kjent og tilgjengelig for det økologiske landbruket.

Målgrupper som bidrar til at NORSØK skaffer kunnskap:

- Politikere på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå
- Administrativ ledelse på ulike nivå i offentlig forvaltning
- Valgt og administrativ ledelse i organisasjoner som arbeider innenfor landbruk, mat, fornybar energi og naturforvaltning
- Samarbeidsorganisasjoner (Økologisk Norge, NLR, Debio, Norsk Mat, andre FoU-institusjoner)
- Potensielle nye medarbeidere til NORSØK
- Ulike fagmiljøer som påvirker og avgjør faglige prioriteringer i utlysning av midler til FoU

Ovenfor disse målgruppene må NORSØK arbeide for å synliggjøre behov for forskning, innovasjon og formidling innen økologisk landbruk, fornybar energi og bærekraftig forvaltning av landarealene. Videre må NORSØK markedsføre sin kompetanse for å arbeide med disse problemstillingene. NORSØK må også gjøre seg synlig og attraktiv for framtidige arbeidstakere slik at NORSØK kan sikre seg rett og god kompetanse for framtida.

5. Faglige satsingsområder

Fagområdene er satt opp som tverrfaglige satsingsområder uavhengig av produksjoner. Dette er i tråd med offentlige plandokument, kjente forskningsprogram og hva en forventer av prioriteringer i utlysning av midler til forskning, innovasjon og formidling de kommende årene. Det vil variere mellom de ulike temaene om de er mest aktuelle for forskning, innovasjon eller formidling. Den faglige satsinga skal bygge på økologisk landbruk sitt verdigrunnlag og rollen økologisk landbruk er tildelt for å være en spydspiss for å finne løsninger som drar hele det norske landbruket i en mer bærekraftig retning.

1) Kretsløp og ressursoptimalisering

- optimal utnyttelse av husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel
- bedre næringsbalanse/næringshusholdning for nitrogen og fosfor
- bruk av restråstoff fra havet som gjødsel
- resirkulering av næringsstoffer fra andre deler av storsamfunnet

2) Helse og velferd i produksjonssystemene

- produksjonssystem som opprettholder og bygger opp jordas helse, fruktbarhet og robusthet
- produksjonssystem som understøtter friske og sterke planter og reduserer bruken av kjemiske sprøytemidler
- produksjonssystem som understøtter friske og sterke dyr og som reduserer bruken av antibiotika og parasittmidler
- driftssystemer som bidrar til god dyrevelferd og at dyrene får utøve naturlige adferd

3) Bærekraftige matsystemer

- husdyrproduksjon på lokale fôrressurser og med lave klimagassutslipp
- agronomisk praksis med lite klimagassutslipp
- produksjonssystemer som bidrar til økt biologisk mangfold
- beitereregimer som bidrar til god ressursbruk, åpne kulturlandskap og biologisk mangfold
- bærekraftig kosthold med hovedbasis i norske råvarer
- småskala matproduksjon og urbant landbruk

4) Fornybar energi og energibruk

- energisystem på gården som gir lave klimagassutslipp
- egenproduksjon av energi og teknologivalg tilpasset produksjon, bygninger og maskiner
- biogassproduksjon som klimatiltak og løsning for lokal og regional resirkulering av næringsstoffer

6. Strategier for gjennomføring

Kompetanse og kapasitet

NORSØK må videreføre arbeidet med å bygge opp og vedlikeholde en solid, faglig grunnmur for kunnskapsproduksjon. Videre er samarbeid med innenlandske og utenlandske FoU-miljøer, rådgivningsenheter, forvaltning og næring sentralt for å sikre faglig kvalitet og relevans.

NORSØK sin viktigste ressurs er de ansatte og deres faglige kompetanse. Organisasjonen må ta vare på den kompetansen som er bygd opp over mange år og som forskere, rådgivere og teknikere innehar. NORSØK skal videreutvikle aktiviteten innen både forskning, utvikling og formidling. NORSØK sin forskning skal være «brukernær». Formidling av forskning til brukerne skal ha høy prioritet. God kompetanseflyt mellom rådgivere og forskere i egen organisasjon er viktig både for å få resultat ut til brukere og forskningsbehov tilbake til organisasjonen.

Vitenskapelig publisering skal ha høy prioritet. Dette er avgjørende for å skaffe ny kunnskap og være attraktiv for andre institusjoner i forskningssamarbeid.

Videre er det viktig med dyktige rådgivere og formidlere som skal gi brukerretta informasjon basert både på NORSØK og andres FoU-arbeid.

Sammensetningen av forskere og rådgivere er en styrke for organisasjonen og kan gi en unik blanding av kompetanse som gir mulighet for stor bredde og fleksibilitet i arbeidsoppgaver.

Hovedmål:

NORSØK skal til enhver tid ha den kompetanse og kapasitet som kreves for å løse organisasjonens faglige prioriteringer innen forskning, utviklingsarbeid og formidling

Delmål: Beholde godt kvalifiserte medarbeidere i NORSØK

Tiltak:

- gi mulighet til etterutdanning og egenutvikling
- skape faglig fellesskap gjennom å etablere fagteam av forskere og rådgivere på utvalgte fagområder
- kontinuerlig jobbing for et godt og inkluderende arbeidsmiljø

Delmål: I 2024 skal NORSØK ha minst 22 tilsatte rådgivere og forskere. Minst 60 % av disse skal være forskere med doktorgradskompetanse eller være i et utdanningsløp mot doktorgradskompetanse

Tiltak:

- markedsføre NORSØK og kompetansemiljøet på Tingvoll gard for å gjøre NORSØK attraktiv som arbeidsplass for nye forskere og rådgivere ved økt tilstedeværelse på ulike arenaer
- inkludere nye forskerstillinger i prosjektsøknader som gir grunnlag for nytilsetninger
- inkludere stipendiatstillinger i prosjektsøknader
- legge til rette for at rådgivere og forskere u/doktorgrad kan kvalifisere seg til å få godkjent doktorgradskompetanse
- tilby bachelor- og masteroppgaver til studenter i pågående prosjekt ved NORSØK
- markedsføre jobbmuligheter på NORSØK sin hjemmeside – «skrytefilm»
- tilby sommerjobb til masterstudenter før nest siste og siste studieår
- tilrettelegge for at forskere og rådgivere som går av med pensjon kan tilknyttes NORSØK i små stillinger for å bidra til overføring av kompetanse og nettverk til nye medarbeidere

Delmål: Jevnere kjønnsbalanse

Tiltak:

- tilstedeværelse på ulike arenaer for å markedsføre NORSØK og kompetansemiljøet på Tingvoll gard som et godt og allsidig arbeidsmiljø
- profilere menn i markedsføring av NORSØK som arbeidsplass
- i valget mellom søkere med like kvalifikasjoner bør menn prioriteres foran kvinner ved nyansettelser
- synliggjøre begge kjønn på ulike digitale plattformer

Delmål: Frigjøre faglig kapasitet hos forskere og rådgivere

Tiltak:

- ansette vaktmester i NORSØK
- flytte oppgaver innen administrasjon og drift fra forskere og rådgivere til støttepersonell som forsøkestekniker, vaktmester og kontorsjef, kommunikasjonsrådgiver

Delmål: Mer kapasitet til personalledelse og strategisk arbeid

Tiltak:

- øke personalressursene til ledelse
- vurdere arbeidsfordeling mellom ledelse og annet støttepersonell

Samarbeid og brukermedvirkning

NORSØK har et omfattende samarbeid med ulike aktører som jobber med/har tilknytning til økologisk landbruk og fornybar energi innen forskning, undervisning, formidling og informasjon. Samarbeid mellom ulike institusjoner er viktig for å utfylle hverandre faglig, unngå dobbeltarbeid og sikre at de faglige problemstillingene er relevante for de ulike målgruppene.

Mål: Sikre at faglig aktivitet og formidling er relevant for brukerne og sikre effektiv bruk av prosjektmidler

Tiltak:

- delta i redaksjonsrådet til nettstedet okologisk.no som driftes av Norsk Mat
- videreføre samarbeidsavtalen med NLR
- videreføre samarbeidet med andre organisasjoner som arbeider med økologisk landbruk og/eller gjennom aktiv deltagelse i NØK (Norsk Øko-Kontaktmøte)
- videreføre engasjementet i «Grønn forskning Midt-Norge»
- delta på fagmøter og andre arenaer hvor bønder, landbrukets organisasjoner, forvaltning og forskning møtes
- gjennomføre dialogmøter med næringa i forbindelse med prosjektutvikling
- videreføre deltakelse i Regelverksutvalget
- samarbeide med andre fagmiljø lokalisert på Tingvoll gard (Landbruk Nord Vest, NIBIO, Miljøfaglig utredning, Tingvoll Økopark)
- delta i dialogmøte med LMD

Forskning og innovasjon

Samarbeid med komplementære FoU-miljøer for å dekke hele verdikjeden med en tverrfaglig tilnærming

NORSØK har først og fremst kompetanse innen biologiske problemstillinger knyttet til primærproduksjon, ulike kretsløp og naturmiljø og fornybar energi. Det er derfor nødvendig å samarbeide med miljøer med annen forskningsfaglig bakgrunn. Flere prosjekt vil kreve dypere kunnskap enn NORSØK besitter innen produksjon av ulike planteslag og problemstillinger knyttet til føring og avl på husdyr. Samfunnsfaglige metoder er viktig for å studere sektorielle og sektorovergrepene problemstillinger. Andre interessante samarbeidspartnere er matfaglige og helsefaglige forskningsmiljø og miljø innen fornybar energi.

Mål: NORSØK skal initiere samarbeid med andre FoU-miljø for å fremme tverrfaglig forskning på økologisk landbruk og fornybar energi regionalt og nasjonalt

Tiltak:

- Delta på nasjonale og regionale konferanser og fagdager som deltakere og med egne faglige presentasjoner for å skape nettverk og få fram relevante forskningstema
- Invitere andre institusjoner inn i FoU-søknader NORSØK sender
- Videreføre det blågrønne samarbeidet med Møreforskning, Runde miljøsenter og andre relevante aktører

- Samarbeide med ulike aktører innen det konvensjonelle og økologiske landbruket og innen fornybar energi for å finne de relevante forskningsspørsmålene

Internasjonalt samarbeid

Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for å oppnå størst mulig effekt av FoU-arbeidet.

Internasjonalt samarbeid er også ofte et krav for å få innvilget ulike forskningsprosjekter. NORSØK deltar i et bredt internasjonalt samarbeid i form av prosjekter og nettverk.

EU har vedtatt en egen strategi, en såkalt teknisk plattform, TP Organics, som har utarbeidet dokumentet «*Strategic Research & Innovation Agenda for organics and agroecology*). NORSØK deltar på ulike aktiviteter i TP Organics for å skape nettverk og deltagelse i ulike konsortier for å søke forskningsprosjekt.

EUs rammeprogram for Forskning og Innovasjon, «Horizon Europe» som starter i 2021, gir store muligheter for å søke prosjekter med relevans for økologisk landbruk.

NORSØK er, sammen med Debio og Økologisk Norge, medlemmer av IFOAM Organics International. Ansatte ved NORSØK er medlem av ISOFAR (International Society of Organic Farming Research) og NJF (Nordiske jordbruksforskere forening). I tillegg deltar NORSØK i flere temabaserte internasjonale nettverk.

Mål: NORSØK skal videreføre det internasjonale samarbeidet

Tiltak:

- fortsette sin aktivitet i TPOrganics og IFOAM Organics International og andre relevante internasjonale nettverk
- delta på internasjonale konferanser som deltakere og med egne faglige presentasjoner
- invitere internasjonale samarbeidsparter inn i prosjektsøknader NORSØK utarbeider
- markedsføre seg som samarbeidspart og eventuelt arbeidspakkeledere i store omfattende EU-søknader
- NORSØK søker selv (som prosjekteier) prosjektmidler innenfor EU-systemet, som for eksempel innenfor ordningen med ERA-nett

Vitenskapelig publisering

Vitenskapelig publisering i internasjonale tidsskrift er grunnlaget for at NORSØK fortsatt kan være i posisjon for å søke forskningsmidler fra EU og Norges forskningsråd. Vitenskapelig publisering i tidsskrift med fagfelleevaluering er med å sikre kvaliteten på NORSØK sin forskning og vi gir et bidrag til den internasjonale kunnskapsbasen. Egen forskning og publisering er også viktig for formidlingsaktiviteten til NORSØK. Når artikler publiseres er avhengig av prosjektportefølge, når prosjektene avsluttes og om prosjektene har stipendiatstillinger. I en liten institusjon som NORSØK vil derfor antall vitenskapelige publikasjoner variere mye mellom år.

Mål: I et glidende gjennomsnitt for fire siste år skal NORSØK være medforfatter eller hovedforfatter for minst 5 vitenskapelige artikler i tidsskrift med fagfelleevaluering per år

Tiltak:

- økt fokus på vitenskapelig publisering i gjennomføring av forskningsprosjekt
- sette av intertid til vitenskapelig publisering

- tilby ansatte kurs i skriving av vitenskapelige artikler

Kunnskapsutvikling og kommunikasjon

Kunnskapsutvikling er en viktig del av NORSØK sin virksomhet. NORSØK sitt hovedmål er å «*fremme utviklingen av økologisk landbruk*». Dette omfatter å utvikle og formidle kunnskap som gir grunnlag for å forbedre det økologiske landbruket og grunnlag for å øke omfanget av økologisk produksjon og forbruk. NORSØK skal formidle kunnskap fra egen FoU- virksomhet og fra andres FoU-virksomhet i inn- og utland. Gjennom dette skal NORSØK formidle kunnskap fra et breiere fagområde enn det NORSØK selv har FoU-aktivitet innenfor. NORSØK skal delta i samfunnsdebatten ut fra kunnskap om økologisk landbruk, bærekraft og fornybar energi.

Miljø, klima, jordhelse, naturmangfold og bærekraft står høyt på agendaen til hele det norske landbruket. Dette gjør at det er en økende etterspørsel etter fagfolk fra NORSØK for å holde kurs og foredrag på ulike arrangement som ikke nødvendigvis har «økologisk landbruk» som overskrift. Dette gjør det lettere å ivareta det økologiske landbruket sin spydspissfunksjon og sperrene for kunnskapsflyt mellom konvensjonelt og økologisk landbruk bygges ned.

Kunnskapsformidling skal skje i samarbeid med andre organisasjoner innenfor landbruk, fornybar energi og forbruk. Det skal utarbeides en egen kommunikasjonsplan med årlige handlingsplaner.

Kunnskapsformidlingen har to hovedmålgrupper: de som skal ta i bruk kunnskapen og de som bidrar til at NORSØK skaffer kunnskapen. Strategien for å nå disse målgruppene er forskjellig.

De som skal ta i bruk kunnskapen

Målgruppene er i kapittel 4 definert som:

- Gårdbrukere
- Rådgivere i organisasjoner som jobber innen NORSØKS fagfelter
- Valgt og administrativ ledelse i organisasjoner som arbeider innenfor landbruk, mat, fornybar energi og naturforvaltning
- Ansatte i offentlig forvaltning
- Politikere på alle nivå
- Lærere og studenter
- Forbrukere
- Småskala hagebruk
- Samarbeidsorganisasjoner

Ulike formidlingskanaler skal nyttes som faglige bidrag på ulike arrangement, fagartikler i ulike fagtidsskrift og nettsider, deltagelse på sosiale medier osv.

Mål: NORSØK skal formidle relevant kunnskap av høy faglig kvalitet rettet mot ulike målgrupper i hele landet.

Tiltak:

- videreføre NORSØK.no som en relativt statisk referanseside med informasjon og nyheter om virksomhet, prosjekter og ansatte

- styrke nettsida agropub.no som nasjonal hovedkanal for å formidle fagstoff om økologisk landbruk gjennom økt tilfang av nye fagartikler
- produsere og publisere rapporter, faginfo, artikler, kursmateriale og informasjonsfilmer om ulike faglige problemstillinger
- delta med foredrag på ulike arrangement
- samarbeide med andre om ulike arrangement som temadager, konferanser, kurs og møter
- delta i samfunnsdebatten på ulike medium
- opplevelsesbasert opplæring på de ulike fasilitetene på Tingvoll gard
- delta aktivt med faglige aktiviteter i regi av bærekraftsenter på Tingvoll
- bruke bærekraftsenteret som Tingvoll Økopark drifter til å formidle økologisk landbruk
- markedsføre faglige leveranser gjennom mer aktiv bruk av Facebook og Instagram

De som bidrar til at NORSØK skaffer kunnskapen

Målgruppene er i kapittel 4 definert som:

- Politikere på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå
- Administrativ ledelse på ulike nivå i offentlig forvaltning
- Valgt og administrativ ledelse i bedrifter og organisasjoner som arbeider innenfor landbruk mat, fornybar energi og naturforvaltning
- Potensielle nye medarbeidere til NORSØK
- Samarbeidsorganisasjoner

For disse målgruppen må relevante faglige problemstillinger, NORSØK sin kompetanse og aktivitet synliggjøres.

Mål: Synliggjøre relevante faglige problemstillinger, NORSØK sin kompetanse og aktivitet

Tiltak:

- publisere kronikker i regional og nasjonal dagspresse om ulike problemstillinger NORSØK arbeider med
- publisere omtale av prosjekt og resultat i nasjonal dagspresse, ulike nyhetssendinger og fagprogram i radio og TV
- delta på relevante næringspolitiske arrangement og fagsamlinger med innlegg og stand
- invitere politikere og andre beslutningstakere til NORSØK sine lokaler på Tingvoll gard til omvisning, presentasjon av faglige prosjekt og problemstillinger
- oppsøke miljøer og ulike organisasjoner for å presentere NORSØK
- markedsføre NORSØK som en attraktiv arbeidsplass på ulike sosiale medier

Vedlegg 1: Relevante dokument

FN-sambandet. [FNs bærekraftsmål](#)

Klima- og miljødepartementet, 2014. Nasjonal tverrsektoriell biogasstrategi.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/255fa489d18d46feb3f8237bc5c096f0/t-1545.pdf>

Klima- og miljødepartementet, 2020. Klimakur 2030 – Tiltak og virkemidler mot 2030.

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1625/m1625.pdf>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2019.

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 \(regjeringen.no\)](#)

Landbruksdirektoratet, 2018. Nasjonalt miljøprogram 2019-2022. Nasjonale miljømål og virkemidler for miljø- og klimaarbeidet i jordbruket.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/37566c89c95f410e9bbec04265a7145f/no/pdfs/stm201620170011000dddpdfs.pdf>

Landbruksdirektoratet, 2019. Økologiprogram 2019-2030. Rapport nr 8/2019.

<file:///C:/Users/Turid%20Str%C3%B8m/Downloads/%C3%98kologiprogram%202019-2030.pdf>

Landbruksdirektoratet 2020. Nasjonalt program for jordhelse. Faggrunnlag og forslag til utvikling av tiltak og virkemidler for økt satsing på jordhelse. Rapport nr 13/2020.

<file:///C:/Users/Turid%20Str%C3%B8m/Downloads/Nasjonalt%20program%20for%20jordhelse.%20Rapport%20nr%2013%202020.pdf>

Landbruks- og matdepartementet, 2016. Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon. Meld. St.11 2016-2017)

<https://www.regjeringen.no/contentassets/37566c89c95f410e9bbec04265a7145f/no/pdfs/stm201620170011000dddpdfs.pdf>

Landbruks og matdepartementet, 2018. Nasjonal strategi for økologisk jordbruk – Nasjonal strategi 2018-2030.

https://www.regjeringen.no/contentassets/0036969bc3a547deb46aa7f5653155da/lmd_0020_nasjonal-strategi-for-okologisk-jordbruk_interaktiv.pdf

Norges bondelag 2021-2030. Landbrukets klimaplan.

<https://www.bondelaget.no/sok/?q=landbrukets%20klimaplan%20pdf>

Rapport fra arbeidsgruppe: Husdyrgjødsel til biogass – gjennomgang av virkemidler for økt utnyttelse av

husdyrgjødsel til biogassproduksjon [https://www.bondelaget.no/getfile.php/13947111-](https://www.bondelaget.no/getfile.php/13947111-1582030055/MMA/Dokumenter/Husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogass%20-%20gjennomgang%20av%20virkemidler%20for%20%C3%B8kt%20utnyttelse%20av%20husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogassproduksjon.pdf)

[1582030055/MMA/Dokumenter/Husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogass%20-](https://www.bondelaget.no/getfile.php/13947111-1582030055/MMA/Dokumenter/Husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogass%20-%20gjennomgang%20av%20virkemidler%20for%20%C3%B8kt%20utnyttelse%20av%20husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogassproduksjon.pdf)

[%20gjennomgang%20av%20virkemidler%20for%20%C3%B8kt%20utnyttelse%20av%20husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogassproduksjon.pdf](https://www.bondelaget.no/getfile.php/13947111-1582030055/MMA/Dokumenter/Husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogass%20-%20gjennomgang%20av%20virkemidler%20for%20%C3%B8kt%20utnyttelse%20av%20husdyrgj%C3%B8dsel%20til%20biogassproduksjon.pdf)

Rådgivende utvalg for innovasjon, vekst og økt norskandel i grøntsektoren, 2020. Grøntsektoren mot 2035.

Sammen for økt konkurransekraft, økt etterspørsel og mer norsk.

<file:///C:/Users/Turid%20Str%C3%B8m/Downloads/Gr%C3%B8ntsektoren%20mot%202035.pdf>

TPorganics, 2019. Strategic research & innovation agenda for organics and agroecology.

<https://tporganics.eu/wp-content/uploads/2020/01/ifoam-sria-full-version-final.pdf>

Position paper, <https://tporganics.eu/wp-content/uploads/2020/03/tporganics-positionpaper-horizoneurope-1st-workprogramme-final.pdf>

Klima- og miljødepartementet, 2021. Meld.St.13. 2020-2021. Klimaplan for 2021-2030 . [Meld. St. 13 \(2020–](#)

[2021\) \(regjeringen.no\)](#)